Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

PRZEMYSŁ SZKLANY

CZASOPISMO ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH w POLSCE.

Rok II | Warszawa, 31 lipiec 1936 r. | Nr. 11 (25)

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Traugutta 3, tel. 291-29

Adres telegraficzny: „HUTSZKŁO"

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju rocznie zł. 5.—, kwartalnie zł. 1.50. Numer pojedyńczy 50 gr.

T R E Ś Ć:

IMPORT I EKSPORT SZKŁA I WYROBÓW SZKLANYCH

w m-cu kwietniu 1936 r.

Nr. Nr. wykazu statyst.	NAZWA TOWARU	PRZYWÓZ		WYWÓZ	
		kg.	zł.	kg.	zł.
89710	Szkło rozdrobnione	338	177	—	—
89720	Szkło barwne do powlekania, emalja w kawałkach lub proszku — oprócz osobno wymienionych	21.958	39.257	100	315
89800	Cegiełki, pustaki, płyty, płytki, dachówki ze szkła	—	—	—	—
	Butelki, gąsiory, słoje i t. p. służące do stałego przechowywania płynów i innych towarów, chociażby z odlanemi lub wyciskanemi literami, napisami, godłami, lecz bez innych ozdób — nierżnięte, nieszlifowane, oprócz osobno wymienionych:				
89910	ze szkła naturalnej barwy butelkowej, oprócz osobno wymienionej, bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	25	27	462	134
89920	ze szkła półbiałego, białego — bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	31	33	—	—
89930	ze szkła mlecznego, bronzowego, barwnego (w masie zabarwionego), bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	37	102	—	—
89940	ze szkła wszelkiej barwy z przyszlifowanemi szyjkami, korkami z wyrównanemi brzegami, denkami, naczynia do konserw	250	731	—	—
89950	wyroby szklane, objęte Nr. Nr. 89910-89940, z dodatkiem korka lub innych pospolitych materjałów, również oplecione słomą, trzciną, drutem i t. p.	96	447	66	50
89960	Syfony, chociażby z częściami metalowemi i innemi	1	6	—	—
	Wyroby, oprócz osobno wymienionych ze szkła białego, półbiałego — nieszlifowane, nierżnięte, chociażby z przyszlifowanemi szyjkami, korkami, pokrywkami, także wyrównanemi dnami, brzegami, oraz z odlanemi lub wyciskanemi deseniami, godłami, napisami, lecz bez innych ozdób:				
90010	prasowane lub lane	406	2.724	541	654
90020	dęte gładkie o grubości ścianek powyżej 4 mm.	2.585	5.536	—	—
90030	dęte inne	1.510	8.187	10.828	30.047
90040	rukri, pręty	6.839	21.517	2	18
90050	wszelkie naczynia laboratoryjne, chociażby z podziałkami; ampułki i t. p. wyroby z rurek, oprócz osobno wymienionych	2.306	22 433	23	214
90100	Naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych ze szkła białego, mlecznego, barwnego	1.127	5.262	—	—
90200	Naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych, szlifowane, polerowane, rżnięte — ze szkła białego, mlecznego, barwnego	0	31	—	—
90300	Wyroby ze szkła białego szlifowane, polerowane rżnięte, lecz bez innych ozdób	184	2.755	1.284	9.184
	Wyroby ze szkła w masie zabarwionego, dwuwarstwowego, mlecznego, malowanego, oprócz osobno wymienionych, karbowanego z powierzchnią spękaną (craquele), lodową:				
90410	rurki, pręty	1.042	3.340	15	446
90420	nieszlifowane, nierżnięte, chociażby z przyszlifowanemi szyjkami, korkami, pokrywkami, wyrównanemi dnami, brzegami, oraz z odlanemi lub wyciskanemi napisami, godłami, wzorami, lecz bez innych ozdób	51	448	—	—
90430	szlifowane polerowane, rżnięte lecz bez innych ozdób	201	1.968	16	50
90500	Wyroby, oprócz osobno wymienionych, ze szkła białego, półbiałego, w masie zabarwionego, dwuwarstwowego, mlecznego, matowanego, karbowanego, z powierzchnią spękaną (craquele), lodową oraz wszelkie naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych — wszystko z dodatkiem pospolitych materjałów, niestanowiących ozdób	355	3.140	1	3
90600	Wyroby ze szkła wszelkiego gatunku, ozdobne, oprócz osobno wymienionych, jako to: z wytrawionemi, matowanemi lub malowanemi wzorami malowidłami, emalją, złoceniem, srebrzeniem, ozdobami z pospolitych lub kosztownych materjałów	299	3.361	2.799	5.712
90710	Szkło w postaci łusek, kulek	73	591	—	—
90720	Soczewki do kieszonkowych lamp elektrycznych	0	2	—	—
90800	Gotowe naczynia do termosów, chociażby posrebrzane	—	—	—	—

Dalszy ciąg na str. 3 okładki)

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

PRZEMYSŁ SZKLANY

CZASOPISMO ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH w POLSCE.

Rok II | Warszawa, 31 lipiec 1936 r. | Nr. 11 (25)

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Traugutta 3, tel. 291-29

Adres telegraficzny: „HUTSZKŁO"

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju rocznie zł. 5.—, kwartalnie zł. 1.50. Numer pojedyńczy 50 gr.

Z II Międzynarodowego Kongresu Szklarstwa.

W Londynie i Sheffield w czasie od dn. 2 do 11 lipca r. b. odbył się II Międzynarodowy Kongres Technologji Szkła, na którym obecni byli przedstawiciele 20 państw. Kongres został otwarty w sposób bardzo uroczysty przez księcia Kentu. W swej mowie powitalnej do członków kongresu książę Kentu podkreślił, że chociaż wielu laikom dziwnem powinno się wydawać zwoływanie kongresu w 1936 roku o szkle — materjale znanym i bardzo rozpowszechnionym już w starożytności, tem nie mniej jednak jeszcze bardzo wiele problemów jest do rozwiązania w tej dziedzinie i wiele nowych możliwości istnieje dla szkła.

Po reprezentacyjnych odczytach na kilku plenarnych posiedzeniach, kongres odbył szereg posiedzeń grupowych, gdzie omawiano niezmiernie ważne problemy techniczne. Postanowiono wprowadzić jednolitą międzynarodową metodę pracy dla niektórych zjawisk w dziedzinie technologji szkła; niektórym pojęciom nadano ogólny międzynarodowy sens; poruszono i nadano bieg najróżnorodniejszym tematom z dziedziny szkła i jego zastosowania.

Należy podkreślić nadzwyczajne przyjęcie uczestników kongresu przez władze municypalne Londynu, Oxfordu i Sheffieldu oraz przedstawicieli przemysłu angielskiego. Lord-major Sheffieldu w swej mowie do uczestników kongresu powiedział między innemi, że władcy państw i kierownicy naw państwowych powinni wziąć przykład od technologów szkła, którzy zapominając o granicach państw i polityce, zgromadzili się tutaj aby szerzyć wiedzę, która służy pokojowej odbudowie świata.

Uczestnicy kongresu zwiedzili wiele hut szklanych. Władze rządowe wydały przyjęcie, na którym prezes rady ministrów p. Ramsay Mc. Donald mówił o konieczności postępu naukowego w technologji szkła.

Kongres zakończył się wspaniałym bankietem, na którym delegaci niemieccy zapowiedzieli zwołanie III Międzynarodowego Kongresu Technologji Szkła do Berlina w roku 1939.

Szczegółowe sprawozdanie z kongresu w opracowaniu delegata Związku Hut Szklanych w Polsce, p. inż. Juljusza Pinkusa zamieścimy w następnych numerach.

Nowości techniczne.

(Przegląd prasy technicznej).

POSTĘP NA POLU PRODUKCJI WEŁNY SZKLANEJ.

Podajemy poniżej w skrócie artykuł prof. F. O. Anderegg'a z Ohio (St. Zjedn. Am. Półn.), który został wydrukowany w „Keramische Rundschau" Nr. 22 z dnia 28/V. 1936 r.

Nitka szklana była początkowo produkowana w ten sposób, że pręciki szklane nagrzane do pewnej temperatury zostają wyciągane na nitki szklane zapomocą szybkiego obracania się bębna.

Przy użyciu dobrego gatunku szkła i zastosowaniu odpowiednich warunków cieplnych otrzymywano nitkę szklaną równomiernej grubości. Z otrzymanych w ten sposób nici szklanych była produkowana wełna szklana w Niemczech, która miała zastosowanie przy filtrowaniu w laboratorjach, jako materjał do okładzin ściennych, również jako artykuł mody na materjały odzieżowe. Później zostało zastosowane przędzenie włókna szklanego sposobem Gosslera i centryfugalny sposób Maatshoppij (Hagar). Z przędzy szklanej w ten sposób otrzymanej przed kilku laty zrobiono suknię dla królowej hiszpańskiej.

Już w roku 1870 Siemens produkował wełnę żużlową zapomocą dmuchania. Sposób ten w zasadniczych zarysach stosuje się jeszcze dziś w krajach

europejskich i Ameryce. W Ameryce nawet powstał dość poważny przemysł, który zajmuje się otrzymywaniem t. zw. „wełny kamiennej", „wełny mineralnej" z kamienia naturalnego o określonym składzie chemicznym, przyczem do tej produkcji stosowane są ochładzane wodą piece kopulowe. Para wodna, otrzymana przez użycie wody do ochłodzenia pieców, służy jako strumień parowy do wydmuchania wełny żużlowej. Ze względu na to, że produkcja ta nie wymaga dużych nakładów inwestycyjnych, powstał w niektórych stanach Ameryki cały szereg przedsiębiorstw tego rodzaju. Jednak otrzymane wyroby zawierają względnie dużo grudek i drobnych kulek. Natomiast wyroby ze szkła nie mają tych wad i nadają się lepiej do tworzenia wełny, a to dzięki swemu określonemu składowi chemicznemu i określonej temperaturze topienia. Nie jest trudnością otrzymywanie nitek szklanych o grubości między 1—300μ. stosownie do składu chemicznego i temperatury szkła, ciśnienia pary i kształtu dysz parowych. Długość takich nitek jest bardzo znaczna, a odsetek zanieczyszczeń minimalny.

Przy produkcji w odpowiednich warunkach nitki szklanej grubości 10μ, długość włókna otrzymana z 1 grama szkła wynosi około 5 km., przyczem szybkość tworzenia się nitki wynosi około 80 km. na minutę. Określenia powyższe dokonane zostały zapomocą specjalnych zdjęć fotograficznych. Przy takiej szybkości produkcyjnej, staje się możliwa produkcja nitki dla wielu celów przemysłowych i gospodarczych.

Początkowo do produkcji nitki szklanej używane było szkło butelkowe; nowy ten produkt żartem można nazwać „dzieckiem butelki". („Flaschenkind") Pierwsze włókna ciągniono z wanny, która przeznaczona była dla zasilania maszyny butelkowej. Dziś do celów produkcji nitki szklanej stosuje się zwykłe wanny, pojemność których odpowiada dziennemu wyrobowi od 10—20 tonn, przyczem w celu zaoszczędzenia paliwa sklepienie wanny jest izolowane przez dodanie porowatych kamieni dynasowych.

W pierwszej fazie swego rozwoju produkowano względnie grubą nitkę, którą sortowano na różne grubości (0,1—0,3 m/m). Nitkę taką używano na rogóżki, maty i t. p. Zastosowano również otrzymane włókno do filtrów powietrznych i osiągnięto bardzo dobre rezultaty, a to dzięki nieznacznej odporności, jakie stawia masa szklana użyta do filtrów prądowi powietrznemu i dużej sile, oczyszczającej (filtrującej) zakurzone powietrze. 95% pyłu znajdującego się w powietrzu zostaje przez taki filtr wchłonięte. Wobec taniości materjału do filtrowania, zużyte włókno zanieczyszczające zamienia się na nowe.

Następnym etapem rozwoju włókna szklanego było jego zastosowanie do celów izolacyjnych. W danym wypadku koniecznem było utworzenie bardzo delikatnej, cienkiej nitki o równomiernej średnicy, przyczem otrzymane włókno winno było być wolne od wszelkich zanieczyszczeń. Średnica tych nitek wynosi od 10 — 30 mikronów. Włókno zbiera się na taśmie ruchomej i następnie, kieruje się do specjalnych maszyn-obcinaczek, które je tną na bele, zupełnie podobne do bel bawełny. Waga 1 m^3 włókna w beli wynosi 24 kg.

Wełna i włókno szklane jest bardzo złym przewodnikiem cieplnym.

Jedną z głównych przyczyn doskonałej konserwacji drewnianych budowli w Stanach Zjednoczonych jest znakomita wentylacja wnętrza ścian. Wełna szklana jest doskonałym materjałem dla takiej izolacji i w tym celu wełna szklana jest odpowiednio pakowana; istnieje w Ameryce cały szereg przedsiębiorstw, zajmujących się izolacją ścian za pomocą wełny szklanej.

Wełna szklana znalazła również zastosowanie przy produkcji sukna dla filtrów, izolacji kabli elektrycznych, pozatem we wszystkich tych wypadkach, gdzie wymagana jest odporność termiczna i kwasowa.

Sprawa zastosowania wełny szklanej we włókiennictwie robi znaczne postępy i wyszła już z ram doświadczeń laboratoryjnych.

Badania naukowe w dziedzinie produkcji i zastosowania wełny szklanej uczynione zostały w pierwszym rzędzie przez T-wo Owens Illinois Glas Co. w Toledo (stan Ohio w St. Zjedn. Am. Półn.).

W chwili obecnej, produkcja wełny szklanej odbywa się również i w innych hutach Ameryki Północnej oraz w Niemczech, na mocy udzielonych licencyj.

Udoskonalenie procesu produkcji wełny szklanej robi znaczne postępy, rozwój jednak tej gałęzi szklarstwa nie jest jeszcze pod żadnym względem zakończony.

Kronika.

Reorganizacja Departamentu Przemysłowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Zarządzeniem Min. Przemysłu i Handlu, Departament Przemysłowy M. P. i H. został zreorganizowany następująco: Departament Przemysłowy otrzymał nazwę: Departament Przemysłu i Rzemiosła. Departament Przemysłu i Rzemiosła dzieli się na 4 wydziały: 1) Administracji Przemysłowej, 2) Rzemiosła, 3) Polityki Przemysłowej, 4) Wytwórczości Przemysłowej.

Na czele Wydziału Rzemiosła stanął dotychczasowy naczelnik Wydziału Prezydjalnego, p. mgr. Józef Chrzanowski.

Wydział Administracji Przemysłowej objął dotychczasowy naczelnik Wydziału Handlu Wewn., p. Tadeusz Sągajłło.

Znaczki na Fundusz Obrony Morskiej.

Zamieszczając poniżej treść pisma, otrzymanego z Centralnej Komisji Przywozowej m. in. przez Centralny Związek Przemysłu Polskiego, a mianowicie:

„Do Centralnego Związku Przemysłu Szklanego, w miejscu, Chmielna 2.

„Przesyłając na prośbę Ministerstwa Przemysłu „i Handlu znaczki na fundusz obrony morskiej L. M. K. „prosimy w myśl życzenia Ministerstwa o podjęcie sta„rań w tym kierunku, by możliwie największy procent „podań mógł być z reguły zaopatrywany we wspom„niane znaczki.

„Jednocześnie prosimy o potwierdzenie odbioru za„łączonych znaczków na sumę zł. 1.000 (jeden tysiąc)

„oraz o wpłacanie wpływających kwot na konto F. O. „M. w P. K. O. Nr. 42.001.

Centralna Komisja Przywozowa".

podajemy do wiadomości, że Związek Hut Szklanych nabył w myśl powyższego znaczki 1 zł., 50 gr., i 20 gr. na F. O. M. i zaopatruje w nie każde podanie zależnie od wysokości opłaty manipulacyjnej, pobieranej przez C. K. P.

Stan zatrudnienia w hutach szklanych.

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Wiadomości Statystyczne) w hutach szklanych zatrudnionych było ogółem w miesiącu kwietniu r. b. 10.958 robotników, wobec 11.469 w marcu r. b. i 9.985 robotników w kwietniu 1935 roku.

Bezpłatny przewóz eksponatów z Polski na Wystawę Międzynarodową w Salonikach.

W czasie od 6 — 27 września b. r. odbędzie się Międzynarodowa Wystawa w Salonikach, w której mogą brać udział również wystawcy z Polski.

Dla umożliwienia udziału polskim firmom na powyższej wystawie Linja Bergenska Baltic Transport Ltd. Sp. z o. o. w Gdyni, reprezentowana przez „Swenska Orient Linien" i „Żeglugę Polską" zaofiarowała się przewozić bezpłatnie eksponaty polskie z Gdyni lub Gdańska do Salonik i z powrotem.

Import—Eksport.

Wyjaśnienia Centralnej Komisji Przywozowej.

W związku z pewnemi uwagami krytycznemi, jakie ostatnio ukazały się w niektórych odłamach prasy, Centralna Komisja Przywozowa komunikuje, że celem zapewnienia sprawności w załatwianiu podań, C. K. P. wydała ostatnio szereg zarządzeń, mających na celu usprawnienie działalności jej biura, aby to jednak mogło nastąpić, sami importerzy nie winni utrudniać jej pracy. W tym celu zaleca się ścisłe przestrzeganie zasad, że podania o zezwolenie na przywóz winny być wnoszone tylko do właściwych organizacyj, a mianowicie: Huty Szklane winny wnosić podania do Związku Hut Szklanych w Polsce, który skolei przesyła podania do Centralnego Związku Przemysłu Polskiego (Chmielna 2).

W wypadkach, jeżeli podanie nie zostało załatwione w ciągu 2-ch tygodni od daty jego wpływu, zainteresowani importerzy winni się zgłaszać do właściwych organizacyj przez które zostały złożone podania, które to organizacje ze swej strony poinformują się w C. K. P. co do przyczyny zwłoki i podadzą do wiadomości importerów uzyskane informacje oraz poczynią ewentualne potrzebne kroki dla usunięcia przeszkód, niepozwalających na załatwienie podania. Nadmierna ilość osobistych interwencyj niepotrzebnie naraża na stratę czasu klientów i komplikuje pracę C. K. P.

O szczegółowe informacje w sprawach przywozu należy się zwracać nie bezpośrednio do C. K. P., lecz przedewszystkiem do właściwych wyżej wymienionych organizacyj.

Nowa klauzula na pozwoleniach przywozu.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu zarządziło, iż pozwolenia przywozu z datą 1 sierpnia b. r. i późniejszą na towary zakazane do przywozu od dnia 13 maja b. r. będą zaopatrywane w klauzule odnośnie drogi transportu, świadectw pochodzenia pośrednich, względnie bezpośrednich w sposób analogiczny, jak pozostałe towary, w zależności od kierunku przywozu.

W sprawie eksportu do Brazylji.

Poselstwo Rzplitej Polskiej w Brazylji przystąpiło obecnie do teoretycznych narazie badań nad możliwościami eksportu do Brazylji polskich tekstyljów, obuwia gumowego, *wyrobów szklanych* i ziemniaków, w najbliższej przyszłości inne artykuły będą również opracowywane, już dzisiaj jednak, zdaniem Poselstwa, wysuwają się na plan pierwszy dwa momenty, które decydować będą o rozwoju naszego eksportu do Brazylji, a mianowicie:

1. Sprawa dostosowania się eksportera polskiego do wymagań rynku i zwyczajów miejscowych.

2. Sprawa finansowania eksportu polskiego do Brazylji.

Odnośnie punktu 1-go, Poselstwo komunikuje, że w Brazylji przyjął się zwyczaj lokowania towarów za pośrednictwem agentów. Agent, zaopatrzony we wzory i katalogi, przeprowadza całą tranzakcję, za co pobiera zgóry oznaczoną prowizję. Przyjmuje on również na siebie odpowiedzialność za skrupulatne dotrzymanie przez sprzedawcę wszystkich warunków omówionych, dotyczących cen, czasu dostawy i t. d. W razie ewentualnych sporów pośredniczy on w załatwianiu kwestyj spornych. Wypadki zamówień bezpośrednich są w Brazylji b. rzadkie.

Ceny towarów kalkulowane są przeważnie cif port przeznaczenia. Znacznie rzadsze są wypadki kalkulacji fob. Koniecznym warunkiem jest zaopatrzenie agenta w katalogi w językach obcych. Poselstwo zauważyło niejednokrotnie, że firmy polskie przesyłają katalogi w języku polskim, co utrudnia agentowi jego pracę.

Ze względu na długi transport morski, towar eksportowany do Brazylji musi być bardzo starannie opakowany, tak, by towar w drodze nie uległ uszkodzeniu. Ogólnie używa się w Brazylji trwałych lecz lekkich skrzynek drewnianych, płótna nieprzemakalnego, trwałych worków i t. p.

O ile chodzi o stawki celne, taryfa brazylijska przewiduje głównie stawki od wagi i ilości towaru. Stawki ad valorem stosuje się tylko w wypadku, gdy: 1° artykuł nie jest wymieniony w taryfie celnej, 2° gdy wchodzą w grę przedmioty małej wagi lub objętości, przedstawiające znaczną wartość (wyroby z kruszców szlachetnych).

Odnośnie pkt. 2-go Poselstwo komunikuje, że w Brazylji przyjął się zwyczaj udzielania importerom brazylijskim kredytu 90 do 120 dni. Przyczyną tego,

między innemi, była odległość rynku brazylijskiego oraz niewielkie zasoby kapitałowe. W wyjątkowych tylko wypadkach i tylko za dobrem skontem, przy cenach wyjątkowo niskich uzyskać można płatność za okazaniem dokumentów, traktować to jednak należy jako wyjątek od reguły. Zwyczaj ten, b. wygodny dla importerów brazylijskich, tak się zakorzenił, że nawet firmy dysponujące dużemi kapitałami nie chcą kupować za gotówkę.

Poselstwo zauważa, że koniecznym warunkiem wejścia na rynek brazylijski jest udzielanie kredytu często do 120 dni. Poselstwo zdaje sobie sprawę, że eksporterzy polscy nie dysponują wolnemi kapitałami, niemniej jednak niezbędnym warunkiem uplasowania się na rynku jest udzielanie kredytu.

Rynek brazylijski jest zasadniczo rynkiem wolnym, nie ma ograniczeń kontyngentowych, każdy kraj ma możność swobodnej penetracji handlowej, praktycznie zależy to od energji i rzutkości eksporterów, warunków kredytowych, jakich mogą udzielić.

Republika Honduras.

Handel zagraniczny w roku 1934/35 przedstawiał się następująco:

	Lempiras	
Wywóz	21.016.697	= $ 10.508.348
Przywóz	19.171.438	= $ 9.585.719
Saldo	1.845.259	= $ 922.629

Wywóz i przywóz rozkładał się na następujące grupy towarowe:

Zwierzęta żywe
Produkty roślinne
Surowce
Produkty przemysłowe
Złoto i srebro.

Co się tyczy wymiany towarowej z Polską, statystyki urzędowe rep. Honduras notują jedynie po stronie przywozu następujące pozycje:

	Lempiras	
Jarzyny w konserwach, tkaniny bawełniane (dryl), wyroby z drzewa, bibułka papierosowa, razem 2.791 kg.	3.006.66	= $ 1.503.33

Dane te nie są ścisłe. Poselstwo nie posiada statystyk polskich handlu z rep. Honduras za II półrocze 1934 roku, lecz według tychże statystyk wywieziono jedynie w I półroczu 1935 roku:

5.114 kg.	wyrobów papier., wart.	10.478 zł.
1.328 „	mebli giętych „	2.495 „
80 „	wyrobów z miedzi „	150 „
razem 6.522 kg.	wart.	13.123 zł.

Po stronie wywozu Polska nie jest uwidoczniona zupełnie w statystykach honduraskich, co naturalnie jest też błędne, według bowiem statystyk polskich jedynie w I półroczu 1935 r. przywieziono do Polski z Honduras:

411.882 kg.	bananów	wart. 185.440 zł.
1.950 „	kawy „	3.118 „
1 „	różnych innych „	92 „
razem 313.833 kg.		wart. 188.650 zł.

Uwaga: 1 Lempira = U. S. A. $ 0,50.

Republika Nicaragua. — Handel zagraniczny w 1935 roku.

Trudność uzyskania bliższych danych i szczegółów, dotyczących handlu zagranicznego republiki Nicaragua, nie pozwala na przeprowadzenie w niniejszem raporcie głębszej analizy tegoż handlu i jego ewolucyj. Musimy ograniczyć się do przytoczenia poniżej jedynie cyfr, zresztą małych i mało dokładnych. Wartości podane są w monecie nicaraguańskiej, której jednostką jest 1 Córdoba = USA. $ 0,90.

W roku 1935

ogólny wywóz miał wartość	5.658.163 Ć
„ przywóz wyniósł	5.072.876 Ć
zatem saldo na korzyść Nicaragua było	585.287 Ć = $ 526.759

Polska nie figuruje zupełnie w statystykach urzędowych, choć według statystyk polskich przywieziono do Polski z rep. Nicaragua w r. 1935 produktów za 102.210 złotych (kawa i nieznaczne ilości kakao).

W sprawie usprawnienia eksportu do Ekwadoru.

Dążąc do uregulowania stosunków handlowych z Ekwadorem, Poselstwo R. P. zwróciło się do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, celem zbadania, jak się obecnie przedstawia sytuacja, gdyż w Ekwadorze dopiero ostatnio opublikowano dane statystyczne za 1933 rok. Na podstawie otrzymanych informacyj zostały podane Konsulowi Honor. R. P. w Quito następujące dane:

	1934 r. w złotych	10 miesięcy 1935 r. w złotych
Import do Polski z Ekwadoru	374.437	452.942
Eksport z Polski do Ekwadoru	58.667	33.975

Z Polski do Ekwadoru eksportowano następujące towary:

	1934 r. w złotych	10 miesięcy 1935 r. w złotych
Rury żelazne	55.141	—
Karbid	3.800	30.000
Naczynia emaljowane . .	1.128	3.553
Azotan potasowy . . .	388	—
Węglan amonu . . .	410	—
Tkaniny jutowe	110	—
Biel cynkowa	—	417
Inne produkty	315	—

Import do Ekwadoru odbywa się przeważnie za pośrednictwem agentów lub firm posiadających własne składy. Pomiędzy firmami importowemi najpoważniejszemi są:

a) Agencias Unidas, Apartado 22, Ambato. Firma ta jest własnością Konsula Honor. R. P. p. Emila Krawskiego. Posiada ona biura i magazyny w Guay-

aquil, Ambato, Quito, Otavalo i Ibarra i agentów w innych mniejszych miasteczkach. Korespondencja może być prowadzona w języku francuskim.

b) Felix Gonzalez Rubio & Co, Apartado 54, Guayaquil, poza swym magazynem w Guayaquil opracowuje cały Ekwador za pośrednictwem reprezentantów.

c) Max Mueller & Co, Apartado M, Guayaquil, posiada po jednym magazynie w Guayaquil i Quito oraz rozporządza siecią agentów, którzy objeżdżają cały Ekwador.

d) Sociedad Continental, Apartado 409, Guayaquil, podobnie jak Max Mueller & Co posiada po jednym magazynie w Guayaquil i Quito oraz podróżujących w całym Ekwadorze.

Istnieją także inne domy importowe, lecz powyżej wymienione należą, zdaniem Konsula Honor.. do najpoważniejszych.

Celem wprowadzenia towarów nowych jest najpraktyczniej, by odpowiedni eksporter zdecydował się oddać je na skład do rozsprzedaży dla zapoznania się z jego produktem. Rzecz oczywista można znaleźć także i inną formę zbytu, a przedewszystkiem towar winien być konkurencyjny. Zazwyczaj zapłata zostaje dokonana za przedłożeniem dokumentów przy nadejściu do Ekwadoru. Ponieważ złoty polski nie jest notowany, byłoby wskazane dokonywanie pierwszych tranzakcyj w innej walucie.

Pan Konsul zaznacza, że jego firma „Agencias Unidas" chętnie nawiąże stosunki z eksporterami polskimi. Najłatwiej i najszybciej można dojść do porozumienia, gdy eksporter prześle do tej firmy próbki produktów, które zazwyczaj znajdują już zbyt na różnych rynkach międzynarodowych. Przytem należy jednocześnie podać ceny, skalkulowane cif lub fob. W ten sposób można odrazu zbadać możliwości zbytu. Eksporterzy powinni przytem nie zapominać, że pojemność rynku Ekwadoru jest dość ograniczona.

Zdaniem Pana Konsula, poza towarami już importowanemi z Polski do Ekwadoru, a wymienionemi w piśmie Poselstwa (powyżej), należałoby zbadać możliwości zbytu następujących towarów polskich: tkaniny jedwabne i wełniane, **wyroby szklane,** fajanse sanitarne, blacha cynkowa, papier, maszyny rolnicze, produkty chemiczne i farmaceutyczne, konserwy, wyroby żelazne i t. p.

Co do taryfy celnej, to Konsul w Quito zauważa, że taryfa celna Ekwadoru przewiduje stawki preferencyjne dla pewnych towarów. Taryfa preferencyjna jest przyznawana tylko pod pewnemi warunkami i po przestudjowaniu bilansu handlowego z odnośnym krajem. Dotychczas jedynie Francja uzyskała maximum korzyści, czyli 30%. Pomiędzy krajami, które mogłyby być zainteresowane, jedynie Chili usiłuje uzyskać podobne przywileje jak Francja, lecz dotychczas ten kraj nie zdołał takowych wywalczyć. Taryfa celna preferencyjna nie została jeszcze wydana.

Wiadomości z zagranicy

AUSTRJA. Uregulowanie stosunków w przemyśle szklanym.

Na zasadzie wprowadzonego niedawno systemu koncesyjnego w przemyśle szklanym, nieczynna dotąd huta w Schneegarten zostanie uruchomiona. Huta ta będzie produkować szkło taflowe, zamiast stołowego, które było dotąd jej specjalnością.

BUŁGARJA. Import szkła w latach 1933 i 1934.

Poniżej podajemy cyfry wwozu szkła do Bułgarji w latach 1933 i 1934:

	rok 1933	1934	rok 1933	1934
	kilogramy		lewy	
Wwóz ogólny	1.613.745	731.661	10.953.804	5.463.462
w tem:				
z Belgji	555.694	406.606	3.920.054	3.003.130
„ Czechosłowacji .	472.148	250 995	3.237.086	1.851.832
„ Niemiec . . .	255.575	59.060	1.908.220	530.500
„ Turcji	88.051	15.000	507.844	78.000
„ Z. S. R. R. . .	242.251	—	1.380.340	—

BELGJA. Sytuacja w przemyśle szklanym za rok 1935.

Według sprawozdania opublikowanego przez wydział gospodarczy belgijskiego Banku Narodowego, bilans przedsiębiorstw szklanych o charakterze spółek akcyjnych był następujący: z 68 spółek akcyjnych o ogólnym kapitale zakładowym 956.032.000 frs., 42 spółki zakończyły rok operacyjny z zyskiem, 26 spółek natomiast wykazało straty. Ogólny zysk wyniósł 84.323.000 frs., straty natomiast wyniosły 13.248.000 frs.; w ten sposób czysty zysk przemysłu szklanego za rok 1935 wyniósł 71.075.000 frs. Rozdzielono jako dywidendę, tantjemy etc. 73.676.000 frs. co stanowi 7.7% ogólnego kapitału zakładowego.

W przedsiębiorstwach przemysłu lustrzanego sytuacja była jeszcze pomyślniejsza. Z 7 przedsiębiorstw z ogólnym kapitałem zakładowym 86.950.000 frs. tylko jedna huta wykazała stratę. Ogólne zyski wyniosły 57.890.000 frs. Na dywidendy i tantjemy rozdzielono 50.915.000 frs., co stanowi 58.5% wpłaconego kapitału zakładowego.

CZECHOSŁOWACJA. Jubileusz najstarszej szkoły szklarskiej.

Niemiecka szkoła rządowa w Steinschönau, która jest najstarszą szkołą szklarską, święci w tym roku osiemdziesięcioletni jubileusz swego istnienia. Jubileusz ten obchodzono w czerwcu w sposób bardzo uroczysty: urządzona została wystawa jubileuszowa oraz wydano specjalne dzieło poświęcone historji i działalności szkoły. Szkoła w Steinschönau była początkowo szkołą rysunkową; pierwszym jej dyrektorem był p. Jan Dworaček. Szkoła przez czas swego istnienia wydała znaczną liczbę malarzy i kreślarzy dla przemysłu szklanego.

FINLANDJA. Import i eksport szkła za rok 1935 (1934).

Wwieziono: Szkła taflowego 1.120 tonn (1934 — 1.220 t.) wartości 7.11 milj. Mk. fiń. (1934 – 7.71 milj. Mk. fińskich).

Innego szkła 113 tonn (1934 — 59 t.) wartości 6.74 milj. Mk. fiń. (1934—4.47 milj. Mk. fińskich).

Wywieziono: Butelek 2 tonny (1934 — 13 tonn) wartości 13.000 Mk. fiń. (1934—69.000 Mk. fińskich). Innego szkła 355 tonn (1934 — 431 tonn) wartości 6.09 milj. Mk. fiń. (1934—8.90 milj. Mk. fińskich).

GRECJA. Eksport szkła.

Aczkolwiek Grecja posiada tylko dwie huty szklane: Société Anonyme des Engrais et des Produits Chimiques i hutę szklaną Ch. D. Argyropoulos — obydwie w Pireusie, to jednak ekspansja eksportowa tych hut stale wzrasta. W roku 1935 wywieziono szkła taflowego 2.040.803 kg. wartości 15.06 milj. drachm, wobec 1.344.419 kg. wartości 9.16 milj. drachm w roku 1934. Głównym odbiorcą szkła była Turcja. Wskutek powstania nowej huty butelkowej w Turcji eksport butelek na ten rynek uległ zmniejszeniu.

IRAK. Budowa nowej huty szklanej.

Jeden ze szwajcarskich importerów szkła do Iraku zaproponował Izbie Handlowej w Bagdadzie budowę huty szklanej w Iraku. Izba poleciła importerowi opracować szczegółowe dane, tyczące się budowy i wykazać korzyści jakie się stworzą dla gospodarki narodowej przez powstanie tej placówki.

JAPONJA. Sytuacja przemysłu szklanego.

Rozwój przemysłu szklanego w Japonji datuje się dopiero od początków wojny europejskiej, mimo to czyni on postępy tak zdumiewające, że dziś przemysł ten jest jednym z najbardziej ważnych czynników życia gospodarczego Japonji. W niektórych działach przemysłu szklanego Japonja zajmuje pierwsze miejsce w świecie przed Stanami Zjednoczonemi, Belgją etc.

Produkcja szkła jest bardzo różnorodna. Japonja produkuje szkło taflowe, butelki, szkło dekoracyjne, lustra, szkło do użytku medycznego i farmaceutycznego i t. d. Wartość produkcji stale wzrasta i osiągnęła 60.000.000 yen w roku 1934.

Poniższa tablica najlepiej uwidoczni postępy produkcji szklanej za lata 1931, 1932 i 1933.

	1931	1932	1933
Szkło do użytku gospodarczego	2.455.300	4.193.457	4.143.424
Szkło dekoracyjne . . .	707.713	1.415.353	1.138.682
Szkło oświetleniowe . . .	1.383.816	1.124.672	1.779.456
Baloniki do żarówek . . .	935.715	1.571.263	1.904.455
Szkło do celów farmaceutyczn.	111.472	225.508	80.000
Szkło chemiczne . . .	334.530	555.122	276.199
Butelki	11.070.572	11.463.319	17.360.189
Szkło taflowe	15.033.292	14.171.091	22.372.909
Szkło lustrzane	128.565	255.182	288.865
Inne szkło	2.369.098	2.548.488	3.696.270
Razem yen	34.532.093	37.503.455	53.041.170

Produkcja szkła taflowego i butelek wynosi 75% ogólnej produkcji szkła w Japonji, a w dziale szkła taflowego zajmuje pierwsze miejsce na kuli ziemskiej.

Produkcja szkła taflowego w tysiącach skrzyń (po 100 st^2) wyniosła:

	w roku 1932	w roku 1933
w Stanach Zjednocz. Amer. Półn.	2.500.000	2.494.418
„ Belgji	2.617.419	2.210.490
„ Japonji	2.305.626	2.802.555

Produkcja szkła taflowego jest zmechanizowana i koncentruje się w rękach Towarzystw: „Asahi Glass Co“ i „Nippon Sheet Glass Co“. Produkcja butelek wyniosła w roku 1933 — 17.360.000 yen, co stanowi około 33% ogólnej produkcji szkła w Japonji. Większa część hut butelkowych jest zmechanizowana i znajduje się przeważnie w prowincjach Osaka i Tokio.

Eksport wzrasta ciągle dzięki najnowszym urządzeniom technicznym, znacznej wydajności hut, taniości robotnika japońskiego. Dzięki tym walorom, nie bacząc na barjery celne, przemysł japoński zdobywa coraz większe i dalsze rynki zbytu, eksport wzrasta z roku na rok: w roku 1931 wynosił 8.368.000 yen, w roku 1932—10.701.000 yen, w roku 1933—17.766.000 yen, w roku 1934 — 22.200.000 yen, a w 1-ym półroczu 1935 wynosił już 16.598.000 yen. Eksport japoński zdobywa coraz to nowe rynki i dociera prawie do wszystkich krajów azjatyckich, kolonij francuskich, holenderskich i angielskich, do Australji, Chin, Afryki Południowej, a nawet do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

NIEMCY. Eksport szkła do krajów łacińskich.

Następujące cyfry ilustrują wywóz szkła w latach 1935/1934 do Hiszpanji, Portugalji i Łacińskiej Ameryki w miljonach marek.

	rok 1935	rok 1934
do Hiszpanji . . .	3.78 milj. RM.	3.22 milj. RM.
„ Portugalji . . .	0.59 „ „	0.67 „ „
„ Argentyny . . .	2.23 „ „	1.73 „ „
„ Brazylji	3.49 „ „	2.71 „ „
„ Chile	0.72 „ „	0.21 „ „
„ Peru	0.59 „ „	0.32 „ „
„ Urugwaju	0.43 „ „	0.31 „ „
„ Boliwji	0.08 „ „	0.11 „ „
„ Kolumbji . . .	0.77 „ „	0.43 „ „
„ Kostarica . . .	0.09 „ „	0.07 „ „
„ Equadoru . . .	0.09 „ „	0.07 „ „
„ Guatemali . . .	0.12 „ „	0.15 „ „
„ Meksyku . . .	0.82 „ „	0.60 „ „

PALESTYNA. Uruchomienie huty „Phoenitia“ w Haifie.

W końcu lutego rb. uruchomiona została huta szkła taflowego Palestine Windows Glass Works „Phoenitia“ w Haifie. Huta zatrudnia 99 robotników, w tem 14 fachowców. Surowce huta sprowadza narazie z Belgji, ma jednak nadzieję, że uda się jej znaleźć odpowiednie surowce w kraju.

PORTUGALJA. Wwóz szkła w latach 1933-1935.

Przywóz szkła w latach 1933-1935 wynosił:

		Wartość w eskudosach	
1933	Szyby m^2 — 62.596 . .	3.952.676	
	Inne szkło kg. 994.364 .	4.598.718	8.551.364
1934	Szyby m^2 — 66.534 . .	4.199 930	
	Inne szkło kg. 469.230 .	4.377.931	8.557.861
1935	Szyby m^2 — 75.001 . .	4.053.883	
	Inne szkło kg. 479.129 .	4.150.563	8.204.446

STANY ZJEDN. AM. PÓŁN. Zmodernizowanie hut szklanych w Toledo.

T-wo Owens Illinois Glas Co. planuje rozszerzenie i zmodernizowanie działów: butelkowego, cegły szklanej i wełny szklanej. Koszt modernizacji tych działów ma wynieść 7 miljonów dolarów.

Ustawy i Rozporządzenia.

W „Dzienniku Ustaw R P." ukazały się następujące ustawy i rozporządzenia o charakterze gospodarczym:

O uchyleniu rozporządzenia o opłatach ryczałtowych na Fundusz Pracy — rozp. Ministra Opieki Społecznej z dnia 23 maja 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44 z dnia 8/VI — 1936 r. poz. 328)

W sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o Izbach Przemysłowo - Handlowych — obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 17/4 — 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 45 z dnia 15/6 — 1936 r. poz. 335)

W zmianie rozporządzenia z dnia 8 maja 1936 r. o kontroli wywozu towarów zagranicę i do Wolnego Miasta Gdańska — rozp. Ministrów Przemysłu i Handlu. Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 16/6 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46 z dnia 19/6 — 1936 r. poz. 338)

W sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 46 z dnia 19/6 — 1936 r. poz. 339)

O uzupełnieniu listy rzemiosł — rozp. Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 czerwca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 49 z dnia 30/6 — 1936 r. poz. 356)

O sporządzaniu przez urzędy i agencje pocztowe protestów weksli — rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 czerwca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 49 z dnia 30/6 — 1936 r. poz. 358)

O dodatkowym kredycie na rok 1936/37 — ustawy z dnia 9 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. z dnia 18 lipca 1936 r. Nr. 55 poz. 395 i 396)

O paszportach - ustawa z dnia 14 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56 z dn. 22 lipca 1936 r. poz. 404)

O obrocie pieniężnym z zagranicą oraz o obrocie zagranicznemi i krajowemi środkami płatniczemi — rozp. Ministra Skarbu z dnia 24 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57 poz. 419).

OKÓLNIK Nr. 30/36.
MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 15 czerwca 1936 roku Nr. Pp. 22/O—6

w sprawie zawierania i przestrzegania umów zbiorowych.

Do Panów Inspektorów Pracy
wszystkich okręgów i obwodów.

Oparcie warunków pracy i płacy na systemie umów zbiorowych jest najlepszym sposobem zapewnienia spokoju i należytych warunków pracy. Korzyści umów zbiorowych są dla warstwy pracującej poważne, gdyż zastępują indywidualne zatargi o warunki pracy i chronią pracownika przed wyzyskiem tych nieuczciwych pracodawców, którzy wykorzystując przymusową sytuację robotnika, wobec ogromnej podaży pracy, dyktują płace znacznie niższe od reszty przemysłu.

Umowy zbiorowe zawierane przez zorganizowanych robotników i zorganizowanych pracodawców, lub poszczególnych pracodawców, pozwalają stronom przez czas dłuższy, na jaki zazwyczaj są zawierane umowy zbiorowe, zaniechać wszystkiego, co mogłoby szkodzić ciągłości pracy i powodować utratę zarobków, a tem samem przynoszą wartości, jakich niewątpliwie nie mogą ze swej istoty przedstawiać umowy indywidualne o pracę.

Przestrzeganie przez obie strony ważności zawartych umów zbiorowych jest nie tylko warunkiem zapewniającym spokój pracy, lecz również elementarnym wymogiem uczciwości społecznej, od którego odstępować nie wolno. Wyłamywanie się któregokolwiek z uczestników umowy zbiorowej z pod dobrowolnie przyjętych zobowiązań przed upływem terminu jest niedopuszczalne i, podrywając zasady dobrych obyczajów, godzi w podstawy samej idei umów zbiorowych.

W razie naruszenia umowy ze strony pracodawców Inspekcja Pracy obowiązana jest przedsięwziąć wszystkie środki, przewidziane przez przepisy prawa w celu skłonienia pracodawcy do podporządkowania się zaciągniętym zobowiązaniom, aż do nakładania kar z art. 59 prawa o wykroczeniach włącznie.

Przestrzeganie obowiązujących umów zbiorowych obowiązuje również robotników odpowiednich zakładów pracy — jeżeli w ich imieniu zawarta została umowa zbiorowa — przez cały okres trwania umowy, nawet w wypadku, gdy organizacja (względnie delegacja), która zawierała umowę, przestała działać na danym terenie.

Byłyby bowiem sprzeczne z zasadą umów zbiorowych dowolne zmiany tych umów w okresie ich trwania, gdyż w tym przypadku zawarta umowa nie gwarantowałaby ani ciągłości ani spokoju pracy.

Wszelką akcję zmierzającą jednostronnie do uchylenia zasad obowiązującej umowy zbiorowej, względnie mającą na celu zawarcie na nowych warunkach innej umowy zbiorowej z inną organizacją, przy równoczesnem obowiązywaniu umowy pierwotnej, należy uznać za zjawisko, które nie powinno mieć poparcia ze strony organów Inspekcji Pracy.

Umowy zbiorowe są, z natury swego pochodzenia, zawierane w wyniku akcji zorganizowanych w związkach zawodowych robotników. Akcja ta nosi charakter bądź inicjatywy o zawarcie umowy zbiorowej, zgłoszonej wprost pracodawcy czy związkowi pracodawców, bądź też wniosku zgłoszonego do Inspekcji Pracy, w wyniku którego na terenie Inspekcji prowadzone są pertraktacje polubowne.

Zdarza się także, iż akcja o zawarcie umowy zbiorowej przybiera charakter akcji strajkowej, co oczywiście jest niepożądane dla przebiegu pertraktacyj, odbywających się wówczas w atmosferze pewnego przymusu, jednak i w tych warunkach Inspektor Pracy powinien zmierzać do skłonienia pracodawców i robotników do sfinalizowania umowy zbiorowej.

Inaczej natomiast wygląda sytuacja, gdy robotnicy stosują metody strajku okupacyjnego. Należy przedewszystkiem stwierdzić, że jest to forma sprzeczna z zasadami praworządności i oczywiście nie może być

stosowana przez organizacje zawodowe robotnicze, które zawsze winny stać na gruncie prawa. Najczęściej jest to forma samorzutnie podejmowana przez zespół robotników danego zakładu.

Przebieg zatargów, prowadzonych w tej formie, na podstawie kilkoletniej obserwacji pozwala ustalić, że najczęściej zatarg taki przybiera postać długotrwałego strajku, w którym zarówno robotnicy jak przedsiębiorca ponoszą duże straty. Wszelkie nawet ewentualnie uzyskane zwyżki płac są w tych warunkach iluzoryczne.

I tak np. trzynastotygodniowy strajk okupacyjny, niedawno zakończony w jednej z fabryk ciężkiego przemysłu, spowodował utratę zarobków za okres całego kwartału. Straty tym strajkiem spowodowane pociągają za sobą takie konsekwencje, jak obniżka płac na przeciąg jednego roku o 25%.

Z reguły wytwarza się również w tych przypadkach pewna psychoza zbiorowa, utrudniająca spokojną i trzeźwą ocenę sytuacji. W nastroju podniecenia, wywołanego okupacją, same związki zawodowe i ich poważni działacze tracą często posłuch, co dzieje się ze szkodą dla samych strajkujących. Dłuższe zaś przebywanie w dzień i w nocy w warunkach niezdrowych i niehigjenicznych powoduje często masowe schorzenia. Wreszcie wysoce ujemną stroną podobnej akcji strajkowej jest to, że naruszając zasady prawa, bardzo często odwołuje się do pomocy i poparcia robotników innych zakładów pracy, wskutek czego wywołuje podniecenie i niepokój, zwracając się ostrzem nie tyle przeciwko zainteresowanemu przedsiębiorcy, ile przeciwko administracji publicznej, odpowiedzialnej za ład społeczny i bezpieczeństwo publiczne.

Obowiązkiem Inspektorów Pracy jest obrona słusznych interesów robotników. Przeciwdziałając akcjom okupacyjnym, nieprzemyślanym i sprzecznym z zasadami praworządności, Inspekcja Pracy występuje też w obronie interesów robotniczych, gdyż akcje te często rujnują byt finansowy i zdrowie robotników, i podważają zarazem zasadnicze podstawy zbiorowego poczucia praworządności, które winny być fundamentem psychiki każdego obywatela.

Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu:
(—) *M. Klott.*

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 30 czerwca 1936 r. L. D. IV. 15116/3/36

w sprawie wykonywania przepisów o obrocie pieniężnym z zagranicą.

Ministerstwo Skarbu udziela następujących wyjaśnień:

1) Jeżeli w adnotacjach umieszczonych w dokumentach podróży (jak np. w paszportach) przez banki dewizowe przy sprzedaży obcych walut, względnie w pokwitowaniach banków dewizowych, stwierdzających sprzedaż walut, są wskazane kursy, po jakich waluty obce zostały sprzedane, to waluty te należy przeliczać na złote polskie według kursów, wskazanych w adnotacjach lub pokwitowaniach. Jeżeli w adnotacji banku dewizowego, lub w pokwitowaniu niema wskazanego kursu, waluty obce należy przeliczać na złote polskie po kursie urzędowym.

2) Zachodzą wypadki, że podróżni, zwłaszcza zagraniczni turyści, nie wiedząc o istniejących w Polsce ograniczeniach dewizowych, nie zgłaszają w przywozie środków płatniczych i książeczek oszczędnościowych, celem uzyskania zaświadczenia i przy wyjeździe napotykają z tego powodu na trudności. Celem zapobieżenia na przyszłość tego rodzaju wypadkom, należy przy przyjeździe zwracać uwagę podróżnym na możność otrzymania zaświadczenia o przywozie pieniędzy i walorów, które uprawnia do powrotnego wywozu, bez osobnego pozwolenia przywiezionych środków płatniczych i książeczek oszczędnościowych. Wspomniane zaświadczenia należy wypełniać dokładnie według rubryk.

3) Wykazy bankowe t. zw. „Bankbooks" przywożone przez obywateli angielskich i amerykańskich nie są ani książeczkami oszczędnościowemi ani, książeczkami czekowemi, ani też papierami wartościowemi i z tego względu nie podlegają ograniczeniom.

4) Funkcjonarjusze polskich urzędów zagranicznych mogą przywozić z zagranicy bez osobnych pozwoleń obligacje pożyczek: 6% „Pożyczka Narodowa" i „3% Pożyczka Inwestycyjna", jeżeli okażą poświadczenie urzędu zagranicznego, że obligacje te były przez nich subskrybowane i są ich własnością.

5) Blankiety czeków, książeczki czekowe choćby nie były nawet podpisane, są zabronione do wywozu bez osobnego pozwolenia.

6) Wywóz i wysyłanie trat, wystawionych przez osobę zamieszkałą w kraju na osobę zamieszkałą zagranicą i przez tę ostatnią jeszcze nie akceptowanych, nie wymaga pozwolenia. Pod tego rodzaju tratą wolną do wywozu należy rozumieć weksel, wystawiony przez osobę zamieszkałą w kraju, w którym osobą, obowiązaną do zapłaty (trasatem), jest osoba zamieszkała zagranicą, przyczem weksel taki nie jest jeszcze przez trasata podpisany (akceptowany). Jeżeli weksel tego rodzaju jest już akceptowany, to zn. podpisany przez osobę, która stosownie do treści weksla, jest obowiązana do zapłaty, wówczas wymagane jest pozwolenie.

Dyrektor Departamentu:
(—) *St. Fr. Królikowski.*

OKÓLNIK T. 97 MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 4 lipca 1936 roku. L. D. IV. 15302/2/36

w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (dotyczy poz. 497, 900, 903, 1263, 1265 i 295 tar. celnej).

Na podstawie art. 13 ust. 4 prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 610 z 1933 r.) Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, co następuje:

Naczynia ze szkła białego i półbiałego nieszlifowane i nierżnięte posiadające wtopioną płytkę ze szkła porowatego, służące do sączenia w laboratorjach, również i same płytki ze szkła porowatego, podlegają cłu według poz. 900 p. 4 lit. b, jako naczynia laboratoryjne osobno niewymienione.

Naczynia laboratoryjne ze szkła białego szlifowane, polerowane, rżnięte lecz bez innych ozdób — podlegają cłu według poz. 903 tar. cel.

Sprzecznie z niniejszem wyjaśnienia tracą moc obowiązującą.

Dyrektor Departamentu:
(—) *St. Fr. Królikowski.*

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 8 lipca 1936 r. L. D. V. 21454/2/36

w sprawie sposobu obliczania podatku dochodowego od uposażeń w przypadkach, gdy podatek opłaca za pracownika służbodawca z własnych funduszów.

W przypadkach, gdy służbodawca nie potrąca należnego podatku dochodowego od wypłacanego pracownikowi wynagrodzenia, lecz ponosi go z własnych funduszów, wówczas, w myśl postanowień ustępu ostatniego art. 43 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z roku 1936 Nr. 2, poz. 6), obowiązany jest przyjąć za podstawę obliczenia podatku taką kwotę wynagrodzenia, by po potrąceniu od tej kwoty obliczonego podatku pozostała różnica wyrażała sumę przypadającą pracownikowi do wypłaty.

Jeżeli pracodawca opłaca za pracownika z funduszów własnych nietylko podatek dochodowy, ale i inne świadczenia, które winien ponosić sam pracownik (ubezpieczenia społeczne, fundusz pracy i t. p.), wówczas za „sumę przypadającą pracownikowi do wypłaty“ w rozumieniu art. 43 ust. ostatni uważać należy kwotę rzeczywiście przez pracownika otrzymaną łącznie z wyżej wymienionemi świadczeniami.

W celu obliczenia podatku należy przedewszystkiem ustalić zarobek brutto pracownika, t. j. tę kwotę, która ma stanowić podstawę do zastosowania odpowiedniej stawki podatkowej. Po potrąceniu od tej kwoty obliczonego podatku, pozostała różnica wyraża sumę przypadającą pracownikowi do wypłaty.

Zarobek brutto ustalać należy przy pomocy reguły trzech w/g następującej formuły:

$$\text{W. b.} = \frac{\text{W. n.} \times 100}{100 - \text{p.}}$$

(W.b. — wynagrodzenie brutto; W.n. — suma przypadająca pracownikowi do wypłaty, a obliczany zarobek brutto (W.b.), od którego, po poprocentowa).

Trudność obliczenia według tej formuły polega na znalezieniu właściwej stopy procentowej. Dla uniknięcia mozolnych obliczeń podaje się poniżej skalę, na podstawie której może być obliczany zarobek brutto (W.b.), od którego, po potrąceniu sumy przypadającej pracownikowi do wypłaty (W. n.), otrzymujemy kwotę należnego podatku dochodowego.

Skala

Stopień dochodu	Wysokość sumy przypadającej pracownikowi do wypłaty, obliczona w stosunku rocznym		Stopa procentowa podatku
L. p.	ponad	do	
1	1485	1584	1
2	1584	1679,60	1,2
3	1679,60	1774,80	1,4
4	1774,80	1869,60	1,6
5	1869,60	1964	1,8
6	1964	2058	2
7	2058	2151,60	2,2
8	2151,60	2244,80	2,4
9	2244,80	2337,60	2,6
10	2337,60	2430	2,8
11	2430	2522	3
12	2522	2613,60	3,2
13	2613,60	2704,80	3,4
14	2704,80	2795,60	3,6
15	2795,60	2886	3,8
16	2886	2976	4
17	2976	3065,60	4,2
18	3065,60	3250,40	4,4
19	3250,40	3434,40	4,6
20	3434,40	3617,60	4,8
21	3617,60	3800	5
22	3800	3981,60	5,2
23	3981,60	4162,40	5,4
24	4162,40	4531,20	5,6
25	4531,20	4898,40	5,8
26	4898,40	5264	6
27	5264	5628	6,2
28	5628	5990,40	6,4
29	5990,40	6351,20	6,6
30	6351,20	6710,40	6,8
31	6710,40	7068	7
32	7068	7424	7,2
33	7424	8113,60	7,8
34	8113,60	8812,80	8,2
35	8812,80	9505,60	8,6
36	9505,60	10169,60	9,2
37	10169,60	10824	9,8
38	10824	11622	10,6
39	11622	12404	11,4
40	12404	13170	12,2
41	13170	13920	13
42	13920	14688	13,6
43	14688	15444	14,2
44	15444	16188	14,8
45	16188	16920	15,4
46	16920	18480	16
47	18480	20016	16,6
48	20016	21528	17,2
49	21528	23016	17,8
50	23016	24480	18,4
51	24480	25920	19
52	25920	27268	19,8
53	27268	28584	20,6
54	28584	29868	21,4
55	29868	31120	22,2
56	31120	33880	23
57	33880	36576	23,8
58	36576	39208	24,6
59	39208	41776	25,4
60	41776	44280	26,2
61	44280	46592	27,2
62	46592	48824	28,2
63	48824	50976	29,2
64	50976	53048	30,2
65	53048	55040	31,2
66	55040	59664	32,2
67	59664	64128	33,2
68	64128	68224	34,4
69	68224	72128	35,6
70	72128	75840	36,8
71	75840	79360	38
72	79360	82688	39,2
73	82688	85824	40,4
74	85824	88768	41,6
75	88768	91200	43
76	91200	93408	44,4
77	93408	95392	45,8
78	95392	97152	47,2
79	97152	98688	48,6
80	98688		50

Przykład I.

Pracownikowi wypłacono wynagrodzenie miesięcznie zł. 5.000.—, czyli rocznie zł. 60.000.—.

Według 67 stopnia powyższej skali stopa procentowa wynosi 33,2%.

Obliczenie podatku:

$$\text{W. b.} = \frac{5.000 \times 100}{100 - 33{,}2} = \frac{5.000 \times 100}{66{,}8} = 7.485 \text{ zł. } 03 \text{ gr.}$$

mniej wypłacone wynagrodzenie = 5.000 „ — gr.

Dla sprawdzenia, czy nie została popełniona omyłka, należy obliczyć podatek od 7.485 zł. 03 gr. a 33,2% = 2.485 zł. 03 gr.

Przykład II.

Pracownikowi wypłacono miesięcznie wynagrodzenie . . . . zł. 580.—

Zapłacone przez pracodawcę za pracownika:

składka do Ubezp. Społ. (chorob. i emeryt.) . . . . „ 32.20

Fundusz Pracy . . . . „ 5.80

Razem wynagrodzenie (suma przypadająca do wypłaty) . . . . . . zł. 618.—

Powyższe wynagrodzenie obliczone w stosunku rocznym wynosi zł. 7416.—.

Według 32 stopnia powyższej skali stopa procentowa wynosi 7,2%.

Odliczenie podatku:

$$\text{W. b.} = \frac{618 \times 100}{100-7,2} = \frac{618 \times 100}{92,8} = \text{zł. } 665 \text{ gr. } 95$$

mniej wynagrodzenie „ 618 „ —

Różnica — przypad. do zapłaty podatek zł. 47 gr. 95

W celu sprawdzenia należy obliczyć podatek od 665 zł. 95 gr. a 7,2% = 47 zł. 95 gr.

Skala podana wyżej umożliwia sprawdzenie prawidłowości obliczania podatku, ponieważ wykazana w skali tej stopa procentowa pokrywa się ze stopą procentową podaną w art. 43 ustawy o państwowym podatku dochodowym.

Dyrektor Departamentu:

(—) *Dr. J. Lubowicki*

Orzecznictwo w sprawach pracy.

Sprawa wypowiedzenia po 10 latach pracy.

(Orzeczenie S. N. z dnia 4. VI. 1936 r. Sygn. akt. C. II. 557/36)

W kwestji, czy po 10 latach pracy przysługuje pracownikowi 6-cio miesięczny okres wypowiedzenia zgodnie z art. 469 § 3. Kodeksu Zobowiązań, komunikujemy, że Sąd Okręgowy we Lwowie uchylił wyrokiem z dnia 5. XII. 1935 r. (Sygn. akt. IV. Ca 2176/35) wyrok Sądu Pracy, zasądzający odszkodowanie za 6-cio miesięczny okres wypowiedzenia i powództwo oddalił, wychodząc z założenia, że do pracowników objetych dekretem o umowie o pracę pracowników umysłowych, przepisy art. 469 § 3. Kodeksu Zobowiązań nie mają zastosowania.

Sąd Najwyższy na skutek wniesienia kasacji przez pracownika rozpoznawał tę sprawę w dniu 4 czerwca b. r. Sąd Najwyższy skargę pracownika oddalił, ustalając w ten sposób, że pracownikom objętym dekretem o umowie o pracę pracowników umysłowych, *przysługuje i po 10-ciu latach pracy jedynie 3-miesięczne wypowiedzenie.*

Motywy tego wyroku jeszcze nie zostały ogłoszone.

Gratyfikacje świąteczne, premje i t. d., a wynagrodzenie za godziny nadliczbowe.

(Orzeczenie z dn. 18 maja 1933 r. C. I. 2963/32).

Dodatkowych gratyfikacyj świątecznych, które pracownik rok rocznie otrzymuje, nie można w braku wyraźnej umowy stron uważać za wynagrodzenie za godziny nadliczbowe.

Czas pracy personelu kierowniczego.

(Orzeczenie z dn. 14 stycznia 1931 C. I. 1502/30).

Ograniczenia czasu pracy, ustanowione w ustawie o czasie pracy nie rozciągają się na takich pracowników, którzy zajmują naczelne stanowiska kierownicze, i czy to z wyraźnej umowy, czy też z samej natury stosunku służbowego nie są co do czasu pracy uzależnieni od zarządzeń właścicieli przedsiębiorstw.

(Orzeczenie z dn. 22 października 1930 Rw. 1354/30 oraz Orzecz. S. N. w składzie 7 sędziów z dn. 24 listopada 1932 r. III. Prez. 84/32 wpisane do księgi zasad prawnych G. S. W. Nr. 3/33).

Kierownik pracy, pozostający na miejscu pracy ponad godziny ustawowe, nie ma prawa do osobnego wynagrodzenia za godziny nadliczbowe.

Patenty i rejestracje.

Rejestr znaków fabrycznych i wzorów.

Fa. Belgijska Spółka Akcyjna Towarzystwo Akcyjne Przemysłowe i Handlowe dawnych przedsiębiorstw Emila Haeblera, Huty Szklane „Kara" i „Hortensja" w Piotrkowie, Piotrków Trybunalski, woj. łódzkie. Huta szklana i sprzedaż wyrobów szklanych. Zarejestrowano nowy znak na wszelkie wyroby szklane (Nr. Rej. 26903 25.5.1936. Pierw. 5.12. 1935).

Bibljografja.

„Le four à bassin" przez R. W. Devillers'a, inżyniera szklarza i F. E. Vaerewyck'a, inż.-architekta i elektryka. Monografja Nr. 1 wydana w Brukseli przez T-wo „Etudes des composés siliceux". Francja-Belgja. Cena 40 frs. belg.

Dostosowanie produkcji szkła do potrzeb nowoczesnych stało się koniecznością, czego dowodem służy cały szereg nowych dzieł, jak również i wyżej wymieniona książka, poświęcona sprawie postępu w dziedzinie szkła. Dowodem, jak ważnemi są dla producentów szkła niektóre problemy szklarstwa, jest fakt, że przedmowę do omawianej książki napisał sam minister Gospodarki Narodowej, w której podkreśla ważność problemów technicznych dla rozwoju produkcji szklanej.

Autorzy omawiają kwestje głównych zasad budowy pieców, sprawę zastosowania wanien do produkcji szkła, uwzględniają przy budowie pieców najnowsze zdobycze techniki ogrzewania. Zjawisko „prądów termicznych" we wannach jest bardzo szczegółowo opracowane; ustalono związek pomiędzy zjawiskiem prądów termicznych a wymiarami, kształtem i budową

wanien. Następnie omawiane są zasady budowy rekuperatorów i regeneratorów, różne typy pieców wannowych, same zjawiska topienia masy szklanej, rafinowanie szkła, bilans cieplny pieców wannowych. Omówione są również zjawiska, towarzyszące uruchomieniu pieców, ich unieruchomieniu, prowadzenia produkcji i eksplozji w wannach.

Opisane są też przyrządy i aparaty kontrolujące dla pieców wannowych oraz możliwości zużytkowania odchodzących gazów kominowych do celów opalania.

BILANSE HUT SZKLANYCH
(SPÓŁEK AKCYJNYCH)

Huta Szkła „JANINA", Spółka Akcyjna w Grajewie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. 1) Majątek stały: a) nieruchomość fabryczna zł 1.060.210.99 b) urządzenia techniczne i maszyny zł 37.755.32; 2) Majątek płynny: a) gotówka w kasie zł 60.988.90, b) towary zł 4.596.91, c) dłużnicy zł 104.590.60, d) papiery procentowe zł 495.00; 3) Wątpliwe należności zł 80.693.71; 4) Straty z lat ubiegłych zł 273.125.83; **Ogółem aktywa zł 1.622.457.26.**

PASYWA. 1) Kapitały własne: a) kapitał zakładowy zł 160.000.00, b) kapitał zapasowy zł 249.541.99, c) kapitał żelazny zł 1.887.43; 2) Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 108.806.16, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 35.581.86; 3) Wierzyciele: a) akcepty zł 6.504.27, b) różni zł 1.033.960.65; 4) Zysk z lat ubiegłych zł 3.426.19; 5) Zysk w roku sprawozdawczym zł 22.748.71; **Ogółem pasywa zł 1.622.457.26.**

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. 1) Koszty sprzedaży zł 20.545.25; 2) Koszty handlowe zł 6.614.94; 3) Koszty remontu zł 2.085.46; 4) Pensja zł 1.232.00; 5) Amortyzacja nieruchomości i ruchomości zł 35.581.86; 6) Zysk za 1934 r. zł 22.748.71; **Ogółem zł 88.808.22.**

MA. 1) Odszkodowanie zł 85.933.22; 2) Dzierżawa zł 2.860.00; 3) Zysk z kuponów papierów procentowych zł 15.00; **Ogółem zł 88.808.22.**

Przemysł Szklany w Polsce, Spółka Akcyjna

Bilans w dn. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. I. Majątek stały: Nieruchomości: a) grunty i place zł 59.000.00, b) budowle mieszkalne i fabryczne zł 91.000.00; Urządzenia fabryczne: a) maszyny i narzędzia techniczne zł 72.115.71, b) narzędzia i instrumenty zł 86.171.86; Ruchomości zł 6.513.33; Inwentarz rolny zł 7.746.15; II. Majątek płynny: Kasa Zarządu zł 226.88; Kasa Huty zł 1.663.15; Razem zł 1.890.03; Banki zł 1.090.13; 6% Pożyczka Narodowa zł 1.648.00; 3% Premjowa Pożyczka Inwestycyjna zł 3.600.00; Razem zł 5.248.00; Weksle w portfelu zł 7.425.15; Materjały a) surowe zł 15.854.48; b) opał zł 1.642.67; c) wyroby gotowe na składzie zł 79.197.60; Dłużnicy zł 119.131.66; Wierzyciele zł 6.190.08; Zyski i straty z lat ubiegłych zł 60.588.14; **Ogółem zł 620.804.99.**

STAN BIERNY. I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 150.000.00; Kapitał zapasowy zł 25.575.61; Kapitał amortyzacyjny; saldo na dz. 1 I. 1935 r. zł 68.429.93, dopisano w 1935 r. zł 6.758.84, Razem zł 75.188.77; II. Zobowiązania: Wierzyciele zł 95.609.37; Banki zł 228.371.56; Sumy przechodnie zł 45.010.33; Zysk za 1935 r. zł 1.049.35; **Ogółem zł 620.804.99.**

Rachunek zysków i strat za 1935 r.

Koszty fabrykacji zł 389.700.92; Koszty handlowe zł 48.833.90 Procenty i prowizje zł 10.841.36; Podatki zł 9.090.14; Odpisy na amortyzację zł 6.758.84; Zysk za 1935 r. zł 1.049.35; **Ogółem zł 466.274.51.**

Sprzedaż wyrobów gotowych zł 466.238.69; Wpływ należności, odpisanych na straty 35.82; **Ogółem zł 466.274.51.**

Fabryka szkła UJŚCIE Spółka Akcyjna dawn. Friedr. Siemens Ujście.

Bilans na dzień 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY: I. Majątek stały: Grunty zł 110.784.40 Budynki zł 2.085.363.96; Urządzenia fabryczne zł 1.968.649,64; Inwentarz zł 158.480.90; Patenty zł 82.751.—; II. Majątek płynny: gotówka w kasie i bankach zł 27.131.33; Papiery procentowe zł 7.800.—; weksle zł 13.790.93; Akcje i udziały zł 13.740.—; Materjały zł 74.689.65; Półfabrykaty zł 25.113.65; Towary zł. 572.263.55; Dłużnicy zł 183.815.51; Kaucje zł 650.—; Sumy przechodnie zł 2.846.46; Strata z lat ubiegłych zł 242.925.44; Zysk za 1935 r. zł 2.642.15; razem zł 5.568.154.27; Obligo wekslowe zł 91.238.48; Suma ogólna zł 5.659.392.75.

STAN BIERNY: I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 500.000.—; Kapitał rezerwowy zł 84.150.49; Kapitał rezerwowy specjalny zł 33.000.—; II. Kapitał amortyzacyjny; Stan na 1. I. 1935 zł 1.106.441.68; Odpisano zł 160.953.60 = zł 945.488.08; dopisano zł. 219.299.80 = zł 1.164.787.88. III. Zobowiązania hipoteki zł 774.000.—; Banki zł 253.447.70: Wierzyciele krótko terminowi zł 54.895.22; Wierzyciele długo termin. hipot. zabezp. zł 2.000.000.—; Wierzyciele długotermin. niezabezp. zł 688.598.28; Sumy przechodnie zł 15.274.70; razem zł 5.568.154.27; Obligo wekslowe zł 91.238.48; Suma ogólna zł 5.659.392.75; Suma zobowiązań zagranicznych zł 3.670.280.73.

Rachunek Strat i Zysków za 1935 r.

WINIEN: Koszty administracyjne zł 114.587.40; Koszty fabrykacji zł 382.065.55; Robocizna zł 174.230.32; Świadczenia socjalne zł 16.621.36; Koszty sprzedaży zł 107.881.58; Koszty kredytów zł 41.471.73; Podatki zł 25.096.68; Odpisy zł 220.594.70 Strata z lat ub. zł 242.925.44; Suma ogólna zł 1.325.474.76.

MA: Towary zł 986.022.64; Inne wpływy zł 99.168.83; Strata z lat ub. zł 242.925.44; Zysk za 1935 r. zł 2.642.15; Razem zł 240.283.29; Suma ogólna zł 1.325.474.76.

Okólniki Centralnego Związku Przemysłu Polskiego

Centralny Związek nadesłał następujące okólniki:

Wydziału Ekonomicznego z dnia 11 maja 1936 r. No. 1558/E. 30 w sprawie inkasowania i przekazywania należności,

z dnia 13 maja 1936 r. No. 1598 E. 32 w sprawie uprawnień przyznanych wytapiaczom (rafinerom) złota,

z dnia 18 maja 1936 r. No. 1639/E. 34 w sprawie wskazywania wartości towaru w podaniach o ulgi celne lub zwolnienia od cła,

z dnia 20 maja 1936 r. No. 1671/E. 35 w sprawie transferowania należności zagranicę za importowane towary z krajów, z któremi obowiązuje umowa rozrachunkowa,

z dnia 23 maja 1936 r. No. 1706/E. 36 w sprawie nowych formularzy do składania wniosków na zapotrzebowanie zagranicznych i krajowych środków płatniczych,

z dnia 27 maja 1936 r. No. 1744/E. 37 w sprawie przyśpieszonego trybu udzielania pozwoleń przywozu na towary, korzystające ze zniżek celnych,

z dnia 30 maja 1936 r. No. 1774/E. 38 w sprawie przydziału zagranicznych środków płatniczych na uregulowanie należności za towary sprowadzone do Polski do dn. 27/V i po dn. 27/V 1936 r.,

z dnia 12 czerwca 1936 r. Nr. 1953/E. 41 o zmianie brzmienia okólnika z dnia 30 maja 1936 r.,

z dnia 15 czerwca 1936 r. Nr. 1994/E. 42 o umowie rozrachunkowej z Austrją i w związku z tem o dokonywaniu przekazów z Polski tylko za pośrednictwem Banku Polskiego.

z dnia 19 czerwca 1936 r. Nr. 2035/E. 43 o uzupełnieniu okólnika Komisji Dewizowej z dnia 30 maja,

z dnia 26 czerwca 1936 r. Nr. 2150/E. 44 w sprawie „kredytów pocztowych" i „akredytyw",

z dnia 6 lipca 1936 r. Nr. 2237/E. 45 w sprawie opłat, pobieranych od wniosków przesyłanych do decyzji Komisji Dewizowej,

z dnia 23 lipca 1936 r. Nr. 2459/E. 47 — zezwolenie Komisji Dewizowej udzielone dzierżawcom i lokatorom nieruchomości, będących własnością cudzoziemców na płacenie wszelkich wynikających z najmu należności tych cudzoziemców do rąk zamieszkałych w kraju administratorów tych nieruchomości,

z dnia 25 lipca 1936 r. Nr. 2482/E. 49—zmiana okólnika Komisji Dewizowej z dnia 15 czerwca r. b. Nr. 1994/E. 42 o umowie rozrachunkowej z Austrją,

z dnia 29 lipca 1936 r. Nr. 2546/E. 51 w sprawie uprawnień zakładów ubezpieczeń do obrotu pieniężnego z zagranicą — uchwała Komisji Dewizowej,

z dnia 31 lipca 1936 r. Nr. 2580/E. 52 w sprawie wysyłek zagranicę krajowych środków płatniczych, trat, papierów procentowych i dywidendowych, kuponów od takich papierów oraz książeczek oszczędnościowych — uchwała Komisji Dewizowej,

z dnia 31 lipca 1936 r. Nr. 2581/E. 53 w sprawie wywozu zagranicę (W. M. Gdańsk, Jugosławja, Bułgarja, Węgry) środków płatniczych, walorów i książeczek oszczędnościowych — uchwała Komisji Dewizowej.

Wydziału Komunikacyjnego z dnia 10 czerwca 1936 r. Nr. 70 o zmianach i uzupełnieniach taryfy towarowej linij normalnotorowych i wąskotorowych P. K. P.,

z dnia 11 czerwca 1936 r. Nr. 71 w sprawie egzaminowania pracowników kolei użytku publicznego i prywatnego, nie będących w zarządzie przedsiębiorstwa „P. K. P."

z dnia 12 czerwca 1936 r. Nr. 72 w sprawie prywatnych urządzeń telefonicznych i telegraficznych.

z dnia 20 czerwca 1936 r. Nr. 73 o zmianach i uzupełnieniach taryfy towarowej linij normalnotorowych i wąskotorowych P. K. P.

Wydziału Prawnego z dnia 8 czerwca 1936 r. Nr. 1883 w sprawie odpowiedzi na wniosek Izby Przemysłowo-Handlowej o reformie świadectw przemysłowych,

z dnia 9 czerwca 1936 r. Nr. 1899 w sprawie „podatku korporacyjnego" — opodatkowanie osób prawnych,

z dnia 26 czerwca 1936 r. Nr. 2134 o nowem prawie czekowem, które weszło w życie z dniem 1 lipca r. b. (Dz. U. R. P. Nr. 37 z 1936 r. poz. 282 i 283),

z dnia 4 lipca 1936 r. Nr. 2233 w sprawie okólnika Ministerstwa Skarbu o akcji zwalczania bezrobocia drogą zwolnienia od obowiązku dopłat do ceny świadectw przemysłowych wyższej kategorji w razie powiększenia w okresie od 1 lipca 1936 r. do 31 grudnia 1936 r. liczby zatrudnionych robotników.

Wydziału Pracy z dnia 12 czerwca 1936 r. Nr. 1955 w sprawie okresu wypowiedzenia po 10 latach pracy,

z dnia 15 czerwca 1936 r. — przegląd ustawodawstwa socjalnego za okres 1918—1935 r.,

z dnia 23 czerwca 1936 r. Nr. 2096 — wraz z odpisem reskryptu Ministerstwa Opieki Społecznej w sprawie warunków spłacania należności b. Zakładu Ubezpieczenia od wypadków we Lwowie.

Powyższe okólniki zostały w odpowiednich terminach rozesłane pp. Członkom Związku Hut Szklanych pocztą, jako druki.

PRODUKCJA i ZBYT SZKŁA w MIESIĄCU MARCU i KWIETNIU 1936 r.

według danych Głównego Urzędu Statystycznego.

RODZAJ SZKŁA	Produkcja				Zbyt			
	marzec		kwiecień		marzec		kwiecień	
	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.
Szkło taflowe	1.925	564	2.132	638	2.015	590	1.974	591
Szkło butelkowe	3.915	1.403	3.245	1.158	3.895	1.439	3.433	1.247
w tem monopolowe	(2.856)	(945)	(2.154)	(696)	(2.445)	(811)	(2.092)	(677)
Szkło stołowo-galanteryjne	719	726	612	556	761	768	510	464
	6.559	2.693	5.989	2.352	6.671	2.797	5.917	2.302

(Początek na str. 2 okładki)

Nr. Nr. wykazu statyst.	NAZWA TOWARU	PRZYWÓZ		WYWÓZ	
		kg.	zł.	kg.	zł.
90900	Szkiełka do zegarków	0	39	63	1.675
91000	Mozaika i sztuczne części składowe do mozaiki	—	—	—	—
91110	Wata, przędza — szklane	23	158	—	—
91130	Oczy szklane	78	1.379	—	—
91200	Tkaniny szklane i wyroby z nich; wyroby z waty i przędzy szklanej	—	—	—	—
	Szkło taflowe nieszlifowane, niepolerowane, grubości 5 mm. i mniej:				
91310	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej,—bez wzorów i ozdób o powierzchni 0,25 m² i mniej	4.700	4.930	—	—
91311	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej, bez wzorów i ozdób o powierzchni 0,25 do 0,5 m²	5.083	2.008	—	—
91312	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej, bez wzorów i ozdób o powierzchni powyżej 0,5m²	36.968	16.004	—	—
91320	gładkie, barwne, mleczne — bez wzorów i ozdób	4.286	4.669	—	—
	wszelkich barw wypukłe, faliste, karbowane, wzorzyste, żyłkowane, matowane	21	9	—	—
91330	z upiększeniami, malowidłami; szkła składane w oprawie ołowianej, miedzianej i t. p.	5	58	—	—
91340	do wyrobu płyt fotograficznych	34.129	24.596	—	—
91350	Szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. nieszlifowane, niepolerowane, niematowane o powierzchni:				
91410	1000 cm² i mniej	—	—	—	—
91420	powyżej 1000 do 4000 cm²	—	—	—	—
91430	powyżej 4000 do 10000 cm²	476	300	79	600
91440	powyżej 10000 do 20000 cm²	—	—	—	—
91450	powyżej 20000 do 40000 cm²	—	—	—	—
91460	powyżej 40000 do 70000 cm²	—	—	—	—
91470	powyżej 70000 cm²	—	—	—	—
91500	Szyby lustrzane szlifowane, polerowane, również matowane	23.571	37.232	—	—
91600	Szyby lustrzane i szkło taflowe z brzegiem szlifowanym (biseaute)	157	526	—	—
91700	Szyby lustrzane i szkło taflowe wszelkiej grubości z zaprawą lustrzaną	2	33	—	—
91800	Szyby lustrzane i szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. ozdobne, z upiększeniami, malowidłami, również składane w oprawie miedzianej, ołowianej i t. p.				
91900	Szyby lustrzane i szkło taflowe wszelkiej grubości z zaprawą lustrzaną, szyby lustrzane i szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. ozdobne, z upiększeniami, malowidłami, również składane w oprawie miedzianej, ołowianej i t. p. — wszystko z brzegiem szlifowanym	0	1	—	—
92000	Lustra gotowe w oprawach z materjałów pospolitych, chociażby pozłacanych, posrebrzanych	3	45	5	30
92100	Lustra gotowe w oprawach z kosztownych materjałów	0	2	—	—
	Szkło taflowe z wtopioną siatką drucianą, lub z wtopionym drutem — wszelkiej grubości:				
92210	koloru naturalnego, białe	—	—	—	—
92220	szlifowane, również zabarwione w masie	—	—	—	—
92300	Szkło taflowe sklejane, chociażby z dodatkiem wkładki celuloidowej lub z innych temu podobnych materjałów	57	444	—	—
92410	Balony do fabrykacji żarówek	143	2.080	—	—
92420	Wyroby, oprócz osobno wymienionych, ze szkła białego, barwnego, przeznaczone do celów technicznych, — bez ozdób, chociażby rżnięte, szlifowane, matowane, z wtopioną siatką	1.452	12.368	12	5.000
	Razem	150.868	228.956	16.296	54.132
89600	Masa szklana w kawałkach do fabrykacji szkła, łom szklany	354.533	29.089	—	—
	OGÓŁEM	505.401	258.045	16.296	54.132

Wydawca: ZWIĄZEK HUT SZKLANYCH w POLSCE. Redaktor: Antoni Tarwid

Druk. „Royal", W-wa, Chmielna 30. Tel. 5.95-71.